

Kiezen voor perspectief

versie: 22 november 2016 (DEFINITIEF)

Projectgroep Toekomstscenario's Werkplein Fivelingo

Guus Olijerhoek

Trudy Hulsman

Fred Borchers

Tonny Evers

Bart Lensink

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Twee scenario's: Kiezen voor perspectief!.....	3
1.2 Samenvatting en conclusie	5
1.3 Inrichting volgt opdracht	5
2. Scenario 2, 'op basis van P-budgetneutrale begroting'	6
2.1 Inkomensvoorziening en wettelijke taken	6
2.2 Re-integratie	7
2.3 Oude Wsw en Nieuw Beschut Werken	8
2.4 Personeel	9
2.5 Maatschappelijke effecten	10
2.6 Financiën	11
3. Scenario 3, 'gedifferentieerd beleid'	13
3.1 Inkomensvoorziening.....	13
3.2 Re-integratie	13
3.3 Oude Wsw en Nieuw Beschut Werken	14
3.4 Personeel	15
3.5 Maatschappelijke effecten	15
3.6 Financiën	16
4. Scenario-onafhankelijke aspecten	18
4.1 Takenpakket Werkplein Fivelingo	18
4.2 Liquidatie ISD Noordoost en frictiekosten fusie.....	18
4.3 Efficiencyvoordelen en bezuinigingsopties	19
4.4 Huisvesting.....	19
5. Advies.....	20
6. Bijlagen	21
Bijlage 1: financieel meerjarenperspectief scenario 2	21
Bijlage 2: financieel meerjarenperspectief scenario 3	22

1. Inleiding

In december 2015 hebben de gemeenteraden van Delfzijl, Appingedam en Loppersum de intentie uitgesproken dat de organisaties ISD Noordoost en Werkvoorzieningsschap Fivelingo samengaan. De nieuw te vormen organisatie zal onder de naam Werkplein Fivelingo gaan functioneren en bestuurd worden als gemeenschappelijke regeling met een collegeregelings.

Dit heeft tot gevolg dat de huidige GR Werkvoorzieningsschap “Fivelingo en omstreken” wijzigt in GR “Werkplein Fivelingo” en de GR ISD Noordoost wordt opgeheven.

Voor de gewijzigde GR Fivelingo is behoefte aan een nieuwe opdrachtformulering met uitbreiding van taken. De huidige organisatie Fivelingo wordt immers aangevuld met de huidige organisatie ISD Noordoost en zal zich moeten (her)inrichten tot de nieuwe organisatie Werkplein Fivelingo.

In mei 2016 heeft het bestuur van Fivelingo een inrichtingsplan voor de nieuwe organisatie opgeleverd. Bij het opstellen van het inrichtingsplan zijn de huidige taken van de ISD en Fivelingo als uitgangspunt genomen.

De sociale werkvoorziening heeft ten gevolge van de rijksbezuinigingen te kampen met oplopende tekorten. De keuzes die te maken zijn om deze tekorten in de toekomst op te vangen en inzicht in de financiële en maatschappelijke gevolgen daarvan waren op dat moment nog onvoldoende helder. Vanwege die onzekerheid hebben de colleges gevraagd om een aantal toekomstscenario's te ontwikkelen, aanvullend op het scenario (waarop het inrichtingsplan is gebaseerd) dat reeds is aangeboden. Hiervoor is een projectgroep ingericht.

De opdracht van de colleges aan de projectgroep bestaat uit drie fases die een aantal uitgewerkte toekomstscenario's met meerjarenraming als resultaat hebben. De eerste fase is in juli afgesloten met een opdracht aan de projectgroep om een viertal scenario's uit te werken, zoals beschreven in de Startnotitie ‘scenario's Werkplein Fivelingo’. De vier scenario's varieerden van maximale afbouw (scenario 1), via P-budget neutraal (scenario 2) en gedifferentieerd beleid (scenario 3) naar maximale integratie binnen het sociaal domein (scenario 4).

De tweede fase is eind september afgesloten met de keuze voor de scenario's 2 en 3, met de opdracht deze verder uit te werken. De tweede fase is beschreven in het document ‘Werkdocument fase 2 - scenariokeuze Werkplein Fivelingo’.

In het voorliggende document worden de twee scenario's toegelicht. Gedetailleerde uitwerking wordt gedaan in separate documenten: per scenario wordt een begroting en een inrichtingsplan gepresenteerd. Daarnaast wordt de concepttekst van de nieuwe gemeenschappelijke regeling en een Dienstverleningsopdracht 2017 opgeleverd.

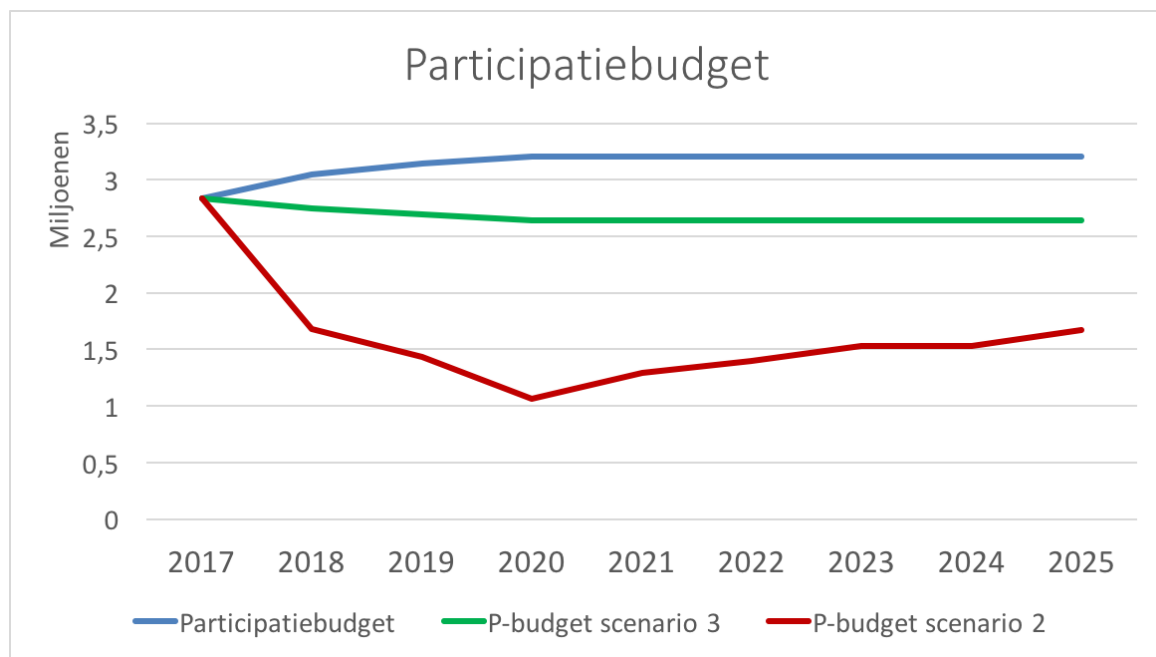
1.1 Twee scenario's: Kiezen voor perspectief!

De bezuinigingen vanuit het rijk op de sociale werkvoorziening leiden tot oplopende tekorten voor Fivelingo. In de afgelopen jaren is Fivelingo in staat geweest een sluitende begroting te realiseren. De eerste bezuinigingen zijn nog met eigen reserves opgevangen, maar vanaf 2016 loopt het tekort (als gevolg van die bezuinigingen) fors op. In 2020 wordt een tekort verwacht van 2,14 miljoen euro.

In de aanloop naar één gemeenschappelijke regeling Werkplein Fivelingo kreeg de kwartiermaker van de nieuwe organisatie de opdracht om dit tekort op te vangen binnen het beschikbare Participatiebudget van de drie gemeenten. Het door Werkplein Fivelingo i.o. gemaakte omvormings- en inrichtingsplan is gebaseerd op deze opdracht. In hoofdstuk twee is deze opdracht in Scenario 2 uitgewerkt.

Als participatiemiddelen worden aangewend om tekorten op de WSW-subsidie op te vangen zal de nieuwe organisatie een toenemende groep uitkeringsgerechtigden niet meer kunnen bemiddelen naar een betaalde baan. Daarbij lopen gemeenten een fors financieel risico omdat het aantal uitkeringsgerechtigden zal toenemen en als gevolg daarvan er toenemende tekorten ontstaan op het uitkeringsbudget. Kortom: zowel in het belang van de inwoners van DAL als voor de gemeentelijke begroting moet gekozen worden voor een ander perspectief! De keuzes die hiertoe kunnen worden gemaakt en hun effecten worden beschreven in hoofdstuk 3: Het “gedifferentieerde scenario”.

In onderstaande figuur wordt het verschil geschetst tussen de twee scenario's. In Scenario 2 worden de participatiemiddelen ingezet om tekorten op de SW op te vangen. De effecten hiervan worden in hoofdstuk 2 beschreven. In scenario 3 wordt voorgesteld extra middelen in te zetten. In hoofdstuk 3 wordt beschreven wat het doel daarvan is en welke verwachte effecten dat heeft.

De basis voor de opdracht aan het Werkplein Fivelingo is de strategische visie van de gemeenten op hun betekenis en rol voor de inwoners. Het thema ‘Werk’ staat binnen de visie centraal.

Werkplein Fivelingo is een gemeenschappelijke regeling met een collegeregeling. Hierdoor wordt de strategische beleidsvorming een gemeentelijke (raads-) verantwoordelijkheid. Dit in tegenstelling tot de ‘gemengde regeling’ van ISD en Fivelingo, waar de strategische beleidsvorming de verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur is.

Niet alle keuzes zullen leiden tot een opdracht aan Werkplein Fivelingo. Zo is het stimuleren van de werkgelegenheid een strategische keuze die de gemeenten zelf (bijvoorbeeld vanuit Economische Zaken) tot uitvoering kunnen brengen. Minder kansrijken worden vanuit ontschot budgetten binnen het sociaal domein geholpen. De inspanningen van het Werkplein maken integraal onderdeel uit van het gemeentelijk strategisch beleid op economie en arbeidsmarkt.

1.2 Samenvatting en conclusie

Onder gelijkblijvende omstandigheden (conjunctuur en wetswijzigingen buiten beschouwing gelaten) kunnen de voordelen en nadelen per scenario voor de DAL-gemeenten als volgt worden samengevat:

Scenario 2

Voordelen:

- Gemeenten betalen niet mee aan het ontstane tekort op de Wsw-subsidie van het Rijk.

Nadelen:

- Afbouw van re-integratie-inspanning gemeenten en vermindering de participatie in de regio.
- Het aantal bijstandsklanten neemt toe met minstens 50 per jaar (instroom > uitstroom, maximaal 450 per jaar).
- De tekorten op het BUIG-budget loopt als gevolg daarvan op (oplopend tot minstens € 2.3 mln. in 2020).
- Maatschappelijk negatieve effecten (extra kosten in andere domeinen).

Scenario 3

Voordelen:

- Gemeenten dragen bij aan het vergroten van de participatie in de regio.
- Het aantal bijstandsklanten blijft gelijk of neemt af (instroom ≤ uitstroom, minimaal 500 per jaar).
- Werkplein Fivelingo draag bij aan het tekort op de Wsw-subsidie (gem. € 5 ton per jaar)
- Het tekort op het BUIG-budget blijft gelijk of neemt af (gem. € 8 ton per jaar)

Nadelen:

- Gemeenten betalen mee aan het tekort op de Wsw-subsidie (oplopend tot € 1,6 mln. in 2020)

Conclusie

In financieel opzicht ontlopen de scenario's elkaar nauwelijks. In maatschappelijk opzicht zijn de verschillen groot. Scenario 2 heeft maatschappelijk grote negatieve effecten. In scenario 3 wordt ingezet op werk, heeft minder financieel risico op de lange termijn, en biedt bovendien meer perspectief voor de inwoners van DAL.

1.3 Inrichting volgt opdracht

De inrichting van de organisatie volgt op de opdracht. De opdracht die aan Werkplein Fivelingo wordt gegeven bepaalt de benodigde infrastructuur, zoals personeel, huisvesting en productiemiddelen (machines, ICT, abonnementen, vervoersmiddelen, etc.). In de inrichtingsplannen wordt hier per scenario meer in detail op ingegaan. In hoofdstuk 4 worden enkele scenario-onafhankelijke aspecten van samenvoeging van de ISD en Fivelingo beschreven.

2. Scenario 2, ‘op basis van P-budgetneutrale begroting’

Het scenario op basis van de (reeds goedgekeurde) meerjarenbegroting 2017-2020 borduurt voort op de huidige situatie. Een aantal keuzes is al op basis van de huidige gemengde regelingen door de besturen van de gemeenschappelijke regelingen gemaakt. Hierin zit een aantal impliciete keuzes die met het beschrijven van dit scenario expliciet zijn gemaakt, zoals de keuze om de dienstverlening aan de 0-40 groep af te bouwen en de infrastructuur van Fivelingo in stand te houden.

Deze keuzes hebben zich vertaald in een reeds ingediend maar niet goedgekeurd inrichtingsplan. De daarbij behorende begroting is de gesplitste begroting 2017 GR Fivelingo en ISD Noordoost waarmee in oktober door de raden is ingestemd.

De projectgroep heeft onderzocht wat de gevolgen zijn wanneer de tekorten van de Wsw worden gedekt vanuit het Participatiebudget. Het niet inzetten van re-integratiemiddelen zal een negatief effect op de bestandsontwikkeling hebben. Dit negatief effect vertaalt zich in een groter tekort op de BUIG, waardoor gemeenten uiteindelijk een extra bijdrage uit algemene middelen moeten betalen. Daarbij zal een groeiend klantenbestand tot meer werk en uitzetting van de uitvoeringskosten leiden. Onder uitvoeringskosten wordt verstaan de organisatiekosten voor het verstrekken van de uitkeringen. Dit wordt in de financiële paragraaf van dit hoofdstuk uitgewerkt.

Scenario 2 is ontstaan vanuit de oorspronkelijke gedachte dat de tekorten op de Wsw opgevangen worden vanuit het re-integratiedeel van het participatiebudget. Het is een financieel gedreven scenario. Naar verwachting leidt dit op langere termijn tot meer mensen in de uitkering, een groter tekort op het BUIG-budget en hogere uitvoeringskosten.

De effecten worden hieronder uitgewerkt.

2.1 Inkomensvoorziening en wettelijke taken

Werkplein Fivelingo voert de wettelijke taken uit op het gebied van uitkeringsverstrekking in het kader van de Participatiewet. Inburgering en educatie ondersteunen deze taken. Daarnaast is ze verantwoordelijk voor de uitvoering van de bijzondere bijstand en het minimabeleid. Gemeenten voeren zelf de regie over het totale armoedebelid.

In het voorliggende scenario wordt door de bezuinigingen op re-integratiedienstverlening een stijging van het uitkeringsvolume verwacht met ca. 50 uitkeringen per jaar. Dit aantal is gebaseerd op een (conservatieve) inschatting van het aandeel van de ISD in de uitstroom naar betaald werk per jaar. De uitstroomcijfers in de afgelopen twee jaar zijn te vinden in onderstaande tabel. Mensen vinden zelf werk, en anderen zijn door de ISD geholpen. Wat het exacte aandeel van de ISD in de uitstroomcijfers is is niet exact aan te geven. Het effect van 50 mensen meer in de uitkering is op de uitgaven echter al fors.

Tabel 1 Uitstroom naar werk in 2014 en 2015 (bron: jaarverslagen ISD)

Jaar	Parttime	Fulltime
2014	448	192
2015	402	272

In de afgelopen jaren (2010-2016) is ten gevolge van een verslechterde arbeidsmarkt en een mismatch van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt het uitkeringsvolume gestegen van 1100 naar ruim 1600 uitkeringen (1900 klanten) zonder dat dit heeft geleid tot een significante stijging van de uitvoeringskosten. In 2010 waren de uitvoeringskosten 4,5 miljoen euro waar deze in 2017 op 4,2 miljoen euro zijn begroot. Ten gevolge van groei van het klantenbestand zonder dat de uitvoeringsorganisatie is meegegroeid is het weerstandvermogen beperkt. Naar verwachting lopen de kosten op indien het aantal uitkeringsgerechtigden toeneemt. Voor de uitvoering van de wettelijke taken in het kader van de Participatiewet ontvangen de gemeenten een niet geoormerkte bijdrage in het gemeentefonds.

De uitvoeringskosten hebben geen betrekking op de uitvoering van de – niet wettelijke – re-integratietaken (zie 2.2). Deze worden gedekt vanuit participatiemiddelen en niet vanuit het gemeentefonds.

De verwachte stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden ten gevolge van de afbouw van re-integratie is 50 per jaar. Groei van het bijstandsvolume - en daarmee ook het beroep op bijzondere bijstand en minimabeleid - zal op den duur leiden tot een geschatte toename van 5% van de uitvoeringskosten.

2.2 Re-integratie

Re-integratie is door de jaren heen gewijzigd. ISD Noordoost heeft ervoor gekozen een deel van de uitvoering van re-integratie – de niet wettelijke taken - met eigen (re-integratie) consultants te realiseren. Het merendeel van deze medewerkers heeft een tijdelijk dienstverband omdat het met niet structureel geld (het Participatiebudget) gefinancierd wordt.

Van het totale participatiebudget (€ 2,7 mln in 2016) is het afgelopen jaar ca. 1/3 besteed aan eigen uitvoering en 2/3 aan externe inkoop (opleidingen etc.). Uit de begroting blijkt dat vanaf 2018 de eigen inzet elk jaar met € 100.000 afneemt de inkoop externe trajecten wordt afgebouwd naar nihil. Een groot deel van de re-integratie wordt uitgevoerd binnen de infrastructuur van Fivelingo.

Op het Participatiebudget is in het verleden door het rijk fors bezuinigd. In 2010 ontvingen de DAL gemeenten samen nog bijna 7 miljoen euro voor re-integratie. De laatste jaren – en in de prognose – stabiliseert het zich rond 3 miljoen euro. In de meerjarenbegroting blijft er – bij uitname voor het dekken van de tekorten op de uitvoering Wsw – in 2020 nog 1 miljoen euro beschikbaar.

In scenario 2 worden elk jaar steeds minder re-integratie inspanningen gedaan omdat er minder geld beschikbaar is. Bezuiniging op re-integratie wordt geëffectueerd door minder diensten in te kopen. De nog beschikbare middelen worden ingezet op mensen met een overbrugbare afstand tot werk.

2.3 Oude Wsw en Nieuw Beschut Werken

Met de invoering van de Participatiewet in 2015 zijn de middelen voor de Wsw geïntegreerd in het Participatiebudget. Iedereen die onder de Wsw valt behoudt rechten tot de pensioengerechtigde leeftijd. Met de Wsw-bijdrage van het Rijk werden de loonkosten van de sw-medewerkers gesubsidieerd. Tot voor kort was deze bijdrage gemiddeld toereikend en werden de bedrijfskosten van de sociale werkvoorziening bekostigd uit de gerealiseerde omzet, aangevuld met een bijdrage van de gemeenten.

Voor de mensen met een Wsw-dienstverband is de gemeente verplicht – tot natuurlijke uitstroom – een arbeidsovereenkomst (inkomen) en werkaanbod te realiseren.

Het werkaanbod wordt op twee wijzen gerealiseerd:

1. Beschut Werk (ca 80%)

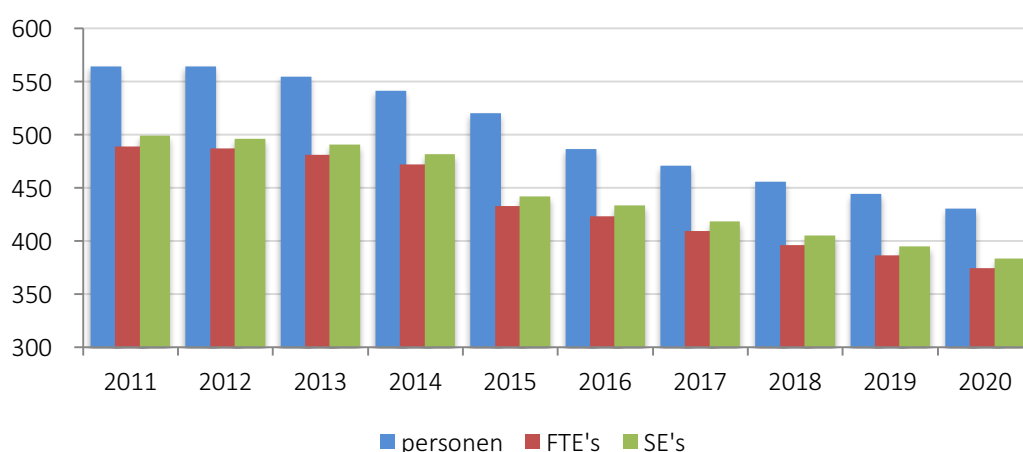
Werkzaamheden in een beschermde werkomgeving, zoals verpakken, montage, atelier, wasserij, e.d. (voornamelijk het Fivelingo gebouw in Appingedam) onder speciale begeleiding. En werkzaamheden onder begeleiding buiten, zoals groenvoorziening en schoonmaak. Medewerkers voeren werkzaamheden uit die omzet genereren. Die netto toegevoegde waarde per fte varieert tussen de € 5 en € 10 per uur.

2. (Groeps) detachering (ca. 20%)

Werkzaamheden worden bij externe opdrachtgevers uitgevoerd. De opdrachtgever betaalt een inleenvergoeding. In een aantal groepsdetachering biedt Fivelingo de opdrachtgever extra faciliteiten zoals begeleiding en huisvesting binnen het gebouw.

Er is geen nieuwe instroom meer in de sociale werkvoorziening. Door natuurlijke uitstroom (bijvoorbeeld pensionering, verhuizing of overlijden) zal het aantal Wsw-medewerkers in de komende 45 jaar geleidelijk dalen tot nihil.

Verloop van het aantal SW-medewerkers bij Fivelingo tussen 2011 en 2020

Nieuw Beschut Werk (NBW) binnen de Participatiewet lijkt op het beschut werk binnen de oude Wsw. Daarom is in dit scenario gekozen natuurlijk verloop binnen het beschut werk (oude Wsw) op te vullen met medewerkers die vallen onder het Nieuw Beschut Werk. Dit betekent dat in de komende 45 jaar 200 Wsw-medewerkers na natuurlijke uitstroom uiteindelijk vervangen worden door 200 NBW-medewerkers. Het vervangen van 200 Wsw-medewerkers door 200 Nieuw Beschut Werk medewerkers heeft geen significant effect op de verdien capaciteit. Daar staat tegenover, dat Nieuw Beschut Werk medewerkers niet onder de Wsw-cao vallen, waardoor de loonkosten lager kunnen uitvallen.

In scenario 2 is het aantal beschutte werkplekken bepaald op 200 die vooralsnog worden ingevuld door de bestaande groep Wsw-ers. Dit betekent dat vooralsnog geen invulling kan worden gegeven aan -de binnenkort mogelijk verplicht gestelde- voorziening Beschut Werk Nieuw.

Eind 2016 zijn nog geen arbeidsovereenkomsten Beschut Werk nieuw gerealiseerd. De gemeenten ontvangen hier wel al een Rijksbijdrage voor. Deze bijdrage wordt in de toekomst op basis van realisatie berekend. Dit betekent voor 2017 en 2018 een vermindering van die bijdrage omdat er in 2015 en 2016 geen arbeidsplaatsen zijn ingevuld.

In dit scenario is uitgegaan van een vergelijkbaar verdienmodel als het Beschut Werken in de oude Wsw. Eind 2016 wordt in de Tweede Kamer een wetsvoorstel besproken dat gemeenten verplicht het Nieuw Beschut Werk uit te voeren.

In afwachting van deze wetgeving zijn er nog geen keuzes gemaakt over nieuwe vormen van werkaanbod, begeleiding, dan wel salariering.

In scenario 2 wordt de keuze gemaakt om de infrastructuur van Fivelingo te behouden en hiermee een mensontwikkelbedrijf voor zowel de Wsw-medewerkers, Nieuw Beschut Werk en re-integratie van bijstandsgerechtigden vanuit de Participatiewet te realiseren.

2.4 Personeel

De personele organisatie is gebouwd op drie pijlers:

1. Medewerkers die de wettelijke taken van de gemeente in het kader van de Participatiewet en daarmee samenhangende beleidsopdrachten uitvoeren. Dit personeel wordt gefinancierd uit de gemeentelijke bijdrage voor organisatiekosten (en bij de gemeente gedekt uit een bijdrage in het gemeentefonds).
2. Medewerkers die de Wsw uitvoeren. Deze medewerkers worden gefinancierd vanuit rijksbijdrage, de opbrengt die Wsw-medewerkers genereren, aangevuld met een gemeentelijke bijdrage uit algemene middelen van € 641 per medewerker. Door de dalende rijksbijdrage en de stijgende loonkosten (per SE) van de Wsw-medewerkers loopt het tekort in de komende jaren op.
3. Re-integratie consultants, gefinancierd worden uit het Participatiebudget. Ook op dit budget is in de laatste jaren door het Rijk flink bezuinigd.

ISD Noordoost maakt voor de uitvoering van haar taken gebruik van een ruime flexibele schil van 21,5 fte. Het overgrote deel hiervan (17,7 fte) zijn flexwerkers van uitzendbureaus, zoals Abiant, Zeker, Flexmen. Deze medewerkers gaan over naar Werkplein Fivelingo en zij behouden daar hun flexibele status!

Medewerkers van Jobber die worden ingehuurd door ISD Noordoost (3,7 fte) blijven in dienst van Jobber. Ook Fivelingo huurt medewerkers in van Jobber (15,7 fte).

Deze hebben een vast dienstverband bij Jobber. Omdat Jobber BV een dochter is van GR Fivelingo maken alle medewerkers van Jobber na de fusie ook deel uit van Werkplein Fivelingo.

Het is van belang dat Werkplein Fivelingo na de fusie geen eigen mensen inhuurt via dochter Jobber BV met andere rechtsvoorwaarden dan de ambtelijke medewerkers van Fivelingo en ISD Noordoost.

Om die reden zullen alle vaste medewerkers van Jobber (19,4 fte) per 1 januari 2017 een vast dienstverband krijgen bij Werkplein Fivelingo volgens de CAR/UWO-cao.

In de begroting en het inrichtingsplan zijn de effecten verder uitgewerkt.

Alle medewerkers met een vast dienstverband binnen een van drie bij de fusie betrokken organisaties krijgen een vaste CAR UWO aanstelling. De flexibele pool wordt in dit scenario bijna gehalveerd.

2.5 Maatschappelijke effecten

Door de bezuinigingen op de Wsw op te vangen binnen het Participatiebudget zijn er minder middelen beschikbaar voor re-integratie. Gekozen is om op korte termijn de dienstverlening te minimaliseren voor hen die (tijdelijk) niet of nauwelijks naar betaald werk bemiddelbaar zijn. In dit scenario zullen vanaf 2017 geen trajecten en projecten meer worden gestart voor deze doelgroep. Op langere termijn moet ook de dienstverlening aan meer kansrijken worden afgebouwd. Dat betekent dat er ook arbeidsovereenkomsten met re-integratieconsulenten zullen moeten worden beëindigd, gemiddeld zo'n anderhalf fte per jaar.

Het verminderen en uiteindelijk stopzetten van re-integratieactiviteiten van de gemeenten (door Werkplein Fivelingo) aan inwoners is in strijd met het uitgangspunt "Iedereen doet mee".

Bijstandsgerechtigden hebben vaker dan werkenden voorzieningen als schuldhulpverlening en zorg nodig. Daarnaast neemt het risico toe op verveling, onvrede en uitzichtloosheid.

In scenario 2 worden ongewenste maatschappelijke effecten verwacht, zoals hogere werkloosheid, meer zorgvragen en mogelijk stijgende armoede.

2.6 Financiën

In de meerjarenbegroting wordt de inkoop van externe dienstverlening (inkoop) in 2020 geleidelijk tot vrijwel nihil gereduceerd. In de tabel zijn de financiële effecten van de personele keuzes opgenomen.

Lasten participatiebudget scenario 2 (in € x 1.000)

Werkplein Fivelingo Participatiebudget	begroting 2017	raming 2018	raming 2019	raming 2020
Lasten Participatiebudget				
1. Uitvoeringskosten				
- Materiele kostenkosten	161	161	161	161
- Personeelskosten	1.087	1.008	914	820
Totaal te dekken uitvoeringskosten	1.248	1.169	1.075	981
2. Bemiddelingskosten inkoop	1.209	514	357	82
Totale lasten Participatieactiviteiten	2.457	1.683	1.432	1.063
3. Te dekken tekort WSW	576	1.367	1.707	2.140
Totale lasten Participatiebudget	3.032	3.050	3.140	3.203

In bovenstaande tabel is de ontwikkeling van het beschikbare P-budget weergegeven. De grote teruggang na 2017 wordt mede versterkt doordat een ESF-subsidie en de bijdrage uit het eigen vermogen van Fivelingo wegvalt met ingang van 2018. Uiteraard wordt er gezocht naar nieuwe derde geldstromen, maar omdat deze nog niet zeker zijn worden ze vooralsnog niet in de begroting opgenomen.

In de meerjarenbegroting 2017-2020 zijn de effecten van de keuze om re-integratie te reduceren niet meegenomen. De projectgroep heeft een inschatting van deze effecten gemaakt en doorgerekend.

Minder ondersteuning naar betaald werk zal het aantal mensen in de bijstand laten stijgen. De daarmee gepaard gaande kosten kunnen niet (direct) uit het BUIG (inkomensdeel) worden gedekt en zullen derhalve als extra gemeentelijke bijdrage (uit algemene middelen) moeten worden gedekt. Gemeenten zijn verplicht een uitkering te verstrekken wanneer een inwoner hier recht op heeft. Op basis van volume, ervaring en inzicht in de regionale arbeidsmarkt heeft de projectgroep de verwachte groei van het bijstandsvolume berekend. De conservatieve inschatting is dat er vijftig mensen per jaar meer een bijstandsuitkering zullen ontvangen, gebaseerd op ervaringscijfers van de ISD. Door het vertragingseffect op het BUIG kost dit de gemeenten gemiddeld anderhalf jaar uitkering. Indicatief zijn de kosten hiervan 1,5 jaar x 50 uitkeringen x 13.500 euro = 1.012.500 euro. Valt het aantal bijstandsgerechtigden hoger of lager uit, dan zijn de kosten uiteraard naar rato.

Bij een tekort op de BUIG kan een gemeente een beroep op de vangnetregeling, waarbij er wel sprake is van een eigen risico. Deze vangnetregeling schrijft voor dat de gemeente voldoende moet kunnen aantonen re-integratie inspanningen te hebben verricht. Omdat juist deze inspanningen zijn afgebouwd lopen de gemeenten dus een risico om meer dan alleen het gebruikelijke eigen risico te moeten dragen!

In scenario 2 worden tekorten op de Wsw (participatie)budgetneutraal opgevangen. Echter, gemeenten zullen voor ca. 1 miljoen hogere uitkeringskosten komen te staan. Dit is een conservatieve schating. Daarnaast ontstaan er hogere uitvoeringskosten in het bredere sociale domein.

In Hoofdstuk 6, bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de verwachte gemeentelijke bijdragen per gemeente. Verdere onderbouwing en uitwerking is terug te vinden in de begroting behorend bij scenario 2.

3. Scenario 3, ‘gedifferentieerd beleid’

Binnen scenario 3 staat de vraag ‘wat willen de DAL-gemeenten bereiken’ centraal. Vanuit deze ambitie wordt gekozen waar en hoeveel middelen op worden ingezet.

De gemeenten hebben hun visie gegeven op de uitvoering van de Participatiewet en de Wsw. De volgende vragen zijn daarin beantwoord:

1. Voor wie moet het Werkplein Fivelingo primair dienstverlening bieden?
2. Wat is de rol van Werkplein Fivelingo in samenhang met de arbeidsmarktregio en het Sociaal Domein?
3. Hoe ziet de optimale infrastructuur voor de uitvoering van de Participatiewet en de Wsw er in de toekomst uit?

Vanaf 2018 wijzigt de financieringsstructuur. Verschillende budgetten worden dan ongeoormerkt in het gemeentefonds samengevoegd. Gemeenten zijn en blijven verantwoordelijk voor alle wettelijke taken binnen het Sociaal Domein, waaronder de Participatiewet en de Wsw. In dit scenario maken gemeenten een afweging hoeveel middelen beschikbaar worden gesteld om de doelen te bereiken. Het traditionele ‘budgetdenken’ wordt losgelaten.

In scenario 3 wordt op basis van de visie van gemeenten gekozen waarop en hoeveel middelen worden ingezet. De visie is dat de Werkplein Fivelingo zich focust op de groep mensen die perspectief heeft op de arbeidsmarkt. De ambitie is om het aantal klanten in de bijstand niet verder te laten stijgen -liefst te laten dalen- door de uitstroom naar werk te bevorderen en de instroom te beperken zodat de kosten en risico's beheersbaar blijven.

3.1 Inkomensvoorziening

Werkplein Fivelingo voert ook in dit scenario de wettelijke taken uit op het gebied van uitkeringsverstrekking in het kader van de Participatiewet. Het Werkplein is, conform het huidige beleid van de ISD, streng aan de poort.

Daling van het bijstandsvolume -en daarmee ook het beroep op bijzondere bijstand en minimabeleid- zal op den duur daling van de gemeentelijke bijdrage voor uitvoeringskosten tot gevolg hebben.

Door stabilisering van het uitkeringsvolume blijven de uitvoeringskosten beheersbaar.

3.2 Re-integratie

De DAL-gemeenten willen het bijstandsvolume niet verder laten stijgen, en liefst zelfs laten dalen. Binnen de arbeidsmarktomstandigheden en veranderende wetgeving is dit een uitdagende opdracht. Door economische groei neemt de werkgelegenheid in Nederland toe, maar diverse studies laten zien dat de DAL regio vergrijst en de werkgelegenheid krimpt. Doordat veel jonge en goed opgeleide mensen wegtrekken neemt de mismatch tussen vraag en aanbod toe. Aan de onderkant van de arbeidsmarkt zijn grote inspanningen nodig.

Om de ambitie te verwezenlijken zal binnen het Werkplein personeel worden behouden die mensen toeleiden naar betaalde arbeid. De focus ligt daarbij op mensen met perspectief op betaald werk.

De bestandsomvang van Werkplein Fivelingo moet stabiliseren of afnemen. De focus van Werkplein Fivelingo ligt daarvoor op de bemiddeling naar betaald werk. De groep mensen die geen perspectief hebben op betaald werk worden door het Werkplein doorverwezen naar overige voorzieningen binnen het sociaal domein. Het verstrekken van een inkomen blijft een verantwoordelijkheid van het Werkplein. Deze nieuwe aanpak wordt in 2017 geleidelijk ingevoerd.

Effectiviteit van re-integratie

Er zijn in Nederland verschillende studies uitgevoerd naar de effectiviteit van re-integratie. Daaruit volgt het beeld dat re-integratie gemiddeld genomen een klein positief effect heeft. Echter, onder de noemer re-integratie vallen tal van aanbodversterkende instrumenten (bijv. scholing) en trajecten. Aanbodversterkende instrumenten duren doorgaans lang en het effect is lastig meetbaar. Kortlopende trajecten, liefst in samenwerking met werkgevers, blijken effectiever in het vergroten van de kans op werk. Het zijn die trajecten waar het Werkplein zich op zal toeleggen. Een voorbeeld is het G11 regie model voor verplichte SROI bij aanbestedingen, gericht op leer/werk trajecten.

De vertaling van deze strategie naar concrete activiteiten en projecten is de verantwoordelijkheid van het Werkplein. Gemeenten en Werkplein Fivelingo zullen samen optrekken in het kader van (regionale) werkgelegenheidsprojecten zoals bijvoorbeeld regionale SROI aanpak, arrangementen met grote werkgevers, uitzendorganisaties, enz. De inschatting wie welke dienstverlening ontvangt is de verantwoordelijkheid van de re-integratiemedewerkers van het Werkplein Fivelingo. Gemeenten dienen dus te vertrouwen op de professionaliteit van de medewerkers van het Werkplein dat er een goede inschatting wordt gemaakt.

In de dienstverleningsopdracht worden prestatieafspraken opgenomen over de uitstroomdoelen. Met het oog op regionale verschillen kunnen de afspraken verschillen per gemeente. In het DVO worden herover afspraken vastgelegd.

Het Werkplein zal mensen met enig perspectief op betaald werk actief begeleiden naar de arbeidsmarkt.

Het Werkplein heeft, naast inkomensverstrekking, een signalerende en verwijzende functie voor mensen met een niet of nauwelijks te overbruggen afstand naar de arbeidsmarkt. In overgangsjaar 2017 worden binnen het sociaal domein afspraken gemaakt om te voorkomen dat deze mensen tussen wal en het schip vallen.

3.3 Oude Wsw en Nieuw Beschut Werken

De uitvoering van de Wsw kan op korte termijn – vergelijkbaar met het voorgaande scenario - niet veel veranderen. De totale lasten van de SW-bedragen € 15,5 miljoen. Verreweg de grootste kostenpost zijn de loonkosten van de SW-medewerkers, ca. € 12 miljoen. Deze loonkosten zijn niet te beïnvloeden. Het is een wettelijke taak alle 470 personen met een Wsw-dienstverband, tot het moment van natuurlijke uitstroom, het cao-loon uit te betalen.

In scenario 3 wordt ingezet op geleidelijke afbouw van de Sw infrastructuur door uitstroom naar werk te bevorderen. Met steun van het sociaal akkoord (wsw-ers zijn automatisch opgenomen in het

doelgroepenregister), in samenhang met SROI-initiatieven en ontwikkeling van sociale ondernemingen wordt toenemende uitstroom gerealiseerd. De aanpak wordt in 2017 verder geconcretiseerd door het Werkplein.

Werkplein Fivelingo krijgt de opdracht om in 2017 een aanpak te ontwikkelen om de bestaande infrastructuur in een aantal jaren af te bouwen en om te bouwen tot kleinschalige voorziening voor Beschut Werk. In 2017 krijgt de aanpak en planning verder vorm en inhoud.

3.4 Personeel

De gemeenten hechten aan goed werkgeverschap richting het huidige personeel. Mensen met een vast dienstverband houden dat.

De formatie van het Werkplein volgt de opdracht. Dat betekent mogelijk een verschuiving van taken. De inzet is gericht op voorbereiden op en toeleiden naar werk. De organisatie krijgt de opdracht om dit slim te organiseren. In het inrichtingsplan wordt dit uitgewerkt in de formatie.

ISD Noordoost maakt voor de uitvoering van haar taken gebruik van een ruime flexibele schil van 21,5 fte. Het overgrote deel hiervan (17,7 fte) zijn flexwerkers van uitzendbureaus, zoals Abiant, Zeker, Flexmen. Deze medewerkers gaan over naar Werkplein Fivelingo en zij behouden daar hun flexibele status!

Naast flexwerkers van uitzendbureaus huurt ISD Noordoost 3,7 fte in bij Jobber. Fivelingo huurt 15,7 fte in van Jobber. Deze medewerkers zijn in vaste dienst bij Jobber BV.

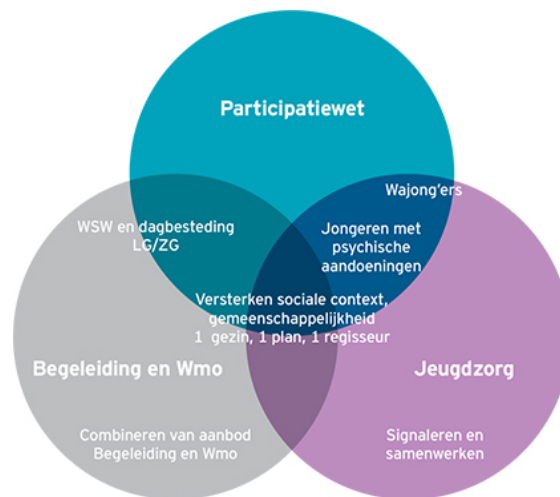
Omdat Jobber BV een 100% dochter is van GR Fivelingo maken alle medewerkers van Jobber na de fusie ook deel uit Werkplein Fivelingo.

Net als in Scenario 2 geldt dat Werkplein Fivelingo na de fusie geen eigen mensen inhuurt via dochter Jobber BV met andere arbeidsvoorwaarden dan de ambtelijke medewerkers van Fivelingo en ISD Noordoost. Om die reden zullen alle vaste medewerkers van Jobber (19,4 fte) per 1 januari 2017 een vast dienstverband krijgen bij Werkplein Fivelingo volgens de CAR/UWO-cao.

Alle medewerkers met een vast dienstverband binnen een van drie bij de fusie betrokken organisaties krijgen een vaste CAR UWO aanstelling. De flexibele pool wordt in dit scenario met ongeveer een kwart (ca. 5 fte) gereduceerd. Een flexibele schil blijft behouden om schommelingen in werkaanbod op te vangen. Het takenpakket van re-integratiemedewerkers verschuift.

3.5 Maatschappelijke effecten

Door meer mensen aan het werk te helpen en te houden worden de ongewenste effecten van scenario 2 voorkomen. Het Werkplein Fivelingo is binnen het sociaal domein de specialist in het naar werk begeleiden van mensen uit de uitkering. Andere taken, zoals maatschappelijke participatie, dagbesteding en zorg wordt elders binnen het sociaal domein uitgevoerd. Mensen worden dus niet aan hun lot overgelaten. Het is zaak dat de raakvlakken tussen de verschillende onderdelen goed worden ingeregeld.

Werkplein Fivelingo helpt mensen aan het werk. Doordat de mensen die een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt hebben geen ondersteuning anders dan doorverwijzing ontvangen en dus aangewezen zijn op andere voorzieningen binnen het sociale domein, zal daar een groeiende vraag ontstaan. Het is belangrijk dat dat goed wordt ingeregeld.

3.6 Financiën

Het tekort op de Wsw loopt tot 2020 op tot 2,14 miljoen euro.

Het is zaak om een personele bezetting te hebben op een niveau dat een optimale inzet t.b.v. re-integratie mogelijk is. Vermindering van begeleiding en ontwikkeling van bijstandsgerechtigden met een grote afstand tot werk wordt opgevangen in de flexibele schil.

Minder inkoop van trajecten en voorzieningen levert een besparing op.

Minder personeel en minder inkoop van dienstverlening maakt een besparing mogelijk van naar verwachting € 500.000. (in begroting wordt dit gedetailleerder onderbouwd.)

Om de tekorten in de SW op te vangen en tegelijk de re-integratie op het gewenste niveau te houden neemt de gezamenlijke bijdrage van de DAL-gemeenten toe tot 1,5 miljoen euro in 2020. Kosten gaan daarbij voor de baten: op lange termijn wordt daarmee een kostenstijging op de uitkeringen voorkomen. Doordat negatieve maatschappelijke effecten worden voorkomen in scenario 3 worden de kosten in het brede sociaal domein beheerst.

In de tabel hierna wordt toegelicht hoe het bedrag van 1,5 miljoen tot stand komt en hoe de verdeling over de verschillende gemeenten is. Mogelijk is dit bedrag nog te verlagen met derde geldstromen zoals ESF-subsidies, verhoging van de verdien capaciteit en efficiencyverbetering. In hoofdstuk 6, bijlage 2 is een meer gedetailleerde uitsplitsing van de bedragen opgenomen.

WSW-kosten en dekking van het negatieve resultaat in scenario 3 (in € x 1.000)

Werkplein Fivelingo	begroting	raming	raming	raming
WSW-kosten scenario 3	2017	2018	2019	2020
WSW-loonkosten				
- Lonen ca WSW-ers	11.311	11.033	10.889	10.672
- Kosten begeleid werken				
- Overige personeelskosten	634	634	634	634
Totaal WSW-loonkosten	11.945	11.667	11.523	11.306
WSW-subsidie				
- WSW-Subsidie Rijk (mei'16)	10.523	9.715	9.078	8.449
Subsidieresultaat (tekort)	- 1.422	- 1.952	- 2.445	- 2.857
Compensatie tekort				
- Bijdrage uit resultaat Fivelingo 2015	284	-	-	-
- Bijdrage uit resultaat boekjaar	562	585	738	717
Totaal compensatie tekort	846	585	738	717
Resultaat	- 576	- 1.367	- 1.707	- 2.140
Dekking vanuit het P-budget*	576	300	450	563
Dekking vanuit gemeenten:				
- Delfzijl (56,2%)	-	600	707	887
- Appingedam (27,6%)	-	294	347	435
- Loppersum (16,2%)	-	173	203	255
Totaal dekking vanuit gemeenten		1.067	1.257	1.577
Resultaat	-	-	-	-

4. Scenario-onafhankelijke aspecten

In dit hoofdstuk wordt een aantal aspecten van de fusie beschreven die los staan van de keuze voor scenario's. Ze vallen buiten de scope van de projectgroep, maar de aspecten zijn relevant voor de definitieve begroting en kunnen leiden tot aanpassing van prestatie-indicatoren in de DVO.

4.1 Takenpakket Werkplein Fivelingo

In dit document wordt ingegaan op de taken die voornamelijk gefinancierd worden uit het participatiebudget werk. Andere taken, zoals bijvoorbeeld de uitvoering van de Wet Educatie Beroepsonderwijs, zijn buiten beschouwing gelaten. Zij blijven in beide scenario's uitgevoerd worden. In het DVO en in het inrichtingsplan zijn ze wel opgenomen.

4.2 Liquidatie ISD Noordoost en frictiekosten fusie

Het liquideren van de GR ISD Noordoost en de samenvoeging van twee organisaties brengt kosten met zich mee. In onderstaande tabel is hiervan een schatting gemaakt. Genoemde bedragen zijn indicatief!

Additionele kosten als gevolg van de fusie (in € x 1.000)

Werkplein Fivelingo	begroting	raming	raming	raming
Additionele kosten a.g.v. fusie	2017	2018	2019	2020
1. Liquidatiekosten ISD Noordoost				
- Externe deskundigheid	30			
- Extra accountantskosten	10			
- Onvoorzien	10			
Totaal liquidatiekosten ISD Noordoost	50			
2. Frictiekosten				
- Externe deskundigheid	75			
- Integreren cliëntvolgsystemen	100			
- Integreren financiële administraties	50			
- Integreren salarisadministraties	25			
- Management control-cyclus (LEAN)	25			
- Communicatie/ website/algemeen	75			
- Verhuis- en herinrichtingskosten	PM			
Totaal frictiekosten	350			
3. Personeelskosten (structureel)				
- Vervanging SW-staf (3 fte)		50	100	150
Totaal additionele kosten a.g.v. fusie	400	50	100	150

4.3 Efficiencyvoordelen en bezuinigingsopties

De fusie heeft de opzet dat krachten gebundeld worden. In de nieuwe organisatie kunnen de trajectbegeleiders en de werkcoaches/ arbeidsmarktadviseurs van beide organisaties samen effectiever werkgevers benaderen. Dat levert toegang tot baanopeningen op, dat betekent meer uitstroom naar werk van met name de groep mensen met een arbeidsbeperking.

Het samenvoegen van afdelingen en functies geeft op termijn een besparing. Omdat de werksoorten van beide organisaties uiteenlopen en span of control beperkt is zal dit geen grote bedragen opleveren. Sommige staffuncties worden ingevuld door Wsw-ers. Let op: Vervanging door ambtenaren kan resulteren in een kostenstijging.

Los van het gekozen scenario kan er mogelijk een besparing of extra opbrengst worden gerealiseerd. Door onrendabele afdelingen van Fivelingo te sluiten en te kiezen voor meer rendabele werksoorten wordt ingeboet op variatie in werkaanbod, maar kan de verdien capaciteit vergroten.

Daarnaast is de verdien capaciteit beïnvloedbaar door een hogere detacheringsvergoeding te vragen. Vanuit het sociaal akkoord worden werkgevers gestimuleerd om mensen uit het doelgroepenregister in te zetten.

4.4 Huisvesting

De zoektocht naar wat passende huisvesting is bij de organisatie van Werkplein Fivelingo is complex en hangt van meer factoren af dan de uitvoeringsopdracht. In 2017 zal hier verder invulling aan worden gegeven.

5. Advies

Het advies op basis van voorgaande is om Werkplein Fivelingo in lijn met scenario 3 in te zetten. De argumenten daarvoor zijn de volgende:

1. Maatschappelijke effect

Scenario 3 zal leiden tot lagere werkloosheid in de regio dan scenario 2. Hiermee worden negatieve effecten van armoede en uitzichtloosheid voorkomen.

2. Financiën

Bij aanvang lijkt scenario 2 minder financiële bijdrage te vergen. De verwachte stijging van het uitkeringsvolume en de toename van uitvoeringskosten maken dat de bijdrage van de gemeente uiteindelijk gelijk of zelfs groter wordt. In geval van scenario 3 geldt dat kosten voor de baten gaan.

3. Regie

In scenario 3 worden bewuste keuzes gemaakt hoeveel middelen er met welk doel worden ingezet. Gemeenten en raden bepalen de koers en bieden perspectief aan hun inwoners. In scenario 3 wordt voorkomen dat de meest kwetsbare inwoners uiteindelijk de dupe worden van bezuinigingen vanuit het rijk.

Aanvullende aanbeveling

1. Zie 2017 als overgangsjaar

De DAL-gemeente staan voor hun inwoners. De fusie mag niet tot gevolg hebben dat mensen tussen wal en het schip vallen. Afstemming en integratie binnen het sociale domein moet zorgvuldig gebeuren.

Wet- en regelgeving voor Beschut Werken is in ontwikkeling. Daarnaast zullen ook de verkiezingen in 2017 nog hun effect hebben op verschillende thema's. Werkende weg zal het nieuwe beleid worden doorgevoerd en de dienstverlening aan de burger worden doorontwikkeld.

6. Bijlagen

Bijlage 1: financieel meerjarenperspectief scenario 2

Bijdragen per gemeente scenario 2 (in € x 1.000)

Werkplein Fivelingo	vrl. budget	raming	raming	raming
Bijdragen per gemeente scenario 2	2017	2018	2019	2020
Bijdrage Delfzijl				
- Uitvoeringskosten	2.502	2.533	2.566	2.601
- Bijdrage uitkeringen (BUIG)	12.985	12.985	12.985	13.368
- Bijdragen tekort BUIG-budget	498	907	1.316	1.342
- Bijdrage Re-integratie (P-deel)	1.705	1.832	1.881	1.914
- WSW-Subsidie Rijk *	4.648	4.344	4.094	3.844
- BBZ 2004 (bijdragen SZW)	15	15	15	15
- Kosten kinderopvang	43	43	43	43
- Kosten minimabeleid	887	887	887	887
Totaal bijdragen Delfzijl	23.282	23.546	23.787	24.013
Bijdrage Appingedam				
- Uitvoeringskosten	1.227	1.242	1.259	1.275
- Bijdrage uitkeringen (BUIG)	5.797	5.797	5.797	5.962
- Bijdragen tekort BUIG-budget	223	399	575	587
- Bijdrage Re-integratie (P-deel)	721	780	799	815
- WSW-Subsidie Rijk *	4.266	3.884	3.599	3.328
- BBZ 2004 (bijdragen SZW)	8	8	8	8
- Kosten kinderopvang	20	20	20	20
- Kosten minimabeleid	436	436	436	436
Totaal bijdragen Appingedam	12.697	12.566	12.493	12.430
Bijdrage Loppersum				
- Uitvoeringskosten	719	728	738	748
- Bijdrage uitkeringen (BUIG)	3.057	3.057	3.057	3.148
- Bijdragen tekort BUIG-budget	118	215	313	319
- Bijdrage Re-integratie (P-deel)	406	438	459	473
- WSW-Subsidie Rijk *	1.393	1.271	1.189	1.080
- BBZ 2004 (bijdragen SZW)	8	8	8	8
- Kosten kinderopvang	2	2	2	2
- Kosten minimabeleid	232	232	232	232
Totaal bijdragen Loppersum	5.935	5.951	5.997	6.009
Totaal bijdragen scenario 2	41.914	42.063	42.277	42.452

Bijlage 2: financieel meerjarenperspectief scenario 3

Bijdragen per gemeente scenario 3 (in € x 1.000)

Werkplein Fivelingo	vrl. budget	raming	raming	raming
Bijdragen per gemeente scenario 3	2017	2018	2019	2020
Bijdrage Delfzijl				
- Uitvoeringskosten	2.502	2.533	2.566	2.601
- Bijdrage geb. uitkeringen (BUIG)	12.985	12.985	12.985	12.985
- Bijdrage tekort BUIG	498	498	498	498
- Bijdrage Re-integratie (P-deel)	1.705	1.832	1.881	1.914
- WSW-Subsidie Rijk *	4.648	4.344	4.094	3.844
- Bijdrage tekort Wsw-subsidie	-	600	707	887
- BBZ 2004 (bijdragen SZW)	15	15	15	15
- Kosten kinderopvang	43	43	43	43
- Kosten minimabeleid	887	887	887	887
Totaal bijdragen Delfzijl	23.282	23.737	23.677	23.673
Bijdrage Appingedam				
- Uitvoeringskosten	1.227	1.242	1.259	1.275
- Bijdrage geb. uitkeringen (BUIG)	5.797	5.797	5.797	5.797
- Bijdrage tekort BUIG	223	223	223	223
- Bijdrage Re-integratie (P-deel)	721	780	799	815
- WSW-Subsidie Rijk *	4.266	3.884	3.599	3.328
- Bijdrage tekort Wsw-subsidie	-	294	347	435
- BBZ 2004 (bijdragen SZW)	8	8	8	8
- Kosten kinderopvang	20	20	20	20
- Kosten minimabeleid	436	436	436	436
Totaal bijdragen Appingedam	12.697	12.684	12.488	12.337
Bijdrage Loppersum				
- Uitvoeringskosten	719	728	738	748
- Bijdrage geb. uitkeringen (BUIG)	3.057	3.057	3.057	3.057
- Bijdrage tekort BUIG	118	118	118	118
- Bijdrage Re-integratie (P-deel)	406	438	459	473
- WSW-Subsidie Rijk *	1.393	1.271	1.189	1.080
- Bijdrage tekort Wsw-subsidie	-	173	203	255
- BBZ 2004 (bijdragen SZW)	8	8	8	8
- Kosten kinderopvang	2	2	2	2
- Kosten minimabeleid	232	232	232	232
Totaal bijdragen Loppersum	5.935	6.027	6.006	5.972
Totaal bijdragen scenario 3	41.914	42.448	42.170	41.982